Organ fik Plads til dem. Forandringerne er skete i Mellemtiden. Heldigvis staar Tiden jo ikke stille. Dansk Kvindesamfunds Kredse formerer sig, og Kvinderne opnaa stadig større og større Rettigheder.

Naar Redaktionen har følt sig fortrydelig over min Omtale af „Kvinden og Samfundet" og i den Anledning indstiller mig til Dansk Kvindesamfunds Medlemmers Dom, bør den ogsaa aftrykke min Omtale i sin Helhed i Stedet for kun at bringe løsrevne Brudstykker deraf. Derved bliver det lettere for de vedkommende at dømme, ligesom de overhovedet derved først faar at se, hvad det drejer sig om.

Til Slut kun dette. Jeg kan ikke lade mig paanøde et andet Syn paa „Kvinden og Samfundet" end det, jeg nu en Gang har, og som jeg mener er rigtig. Og som et Vidnesbyrd om, at jeg ikke staar ene med denne min Opfattelse, men at den tvært imod deles af en stor Del baade af de ledende og de menige Medlemmer indenfor Dansk Kvindesamfund, skal jeg anføre, at der jo paa Aarsmødet i Sommer egentlig var overvejende Stemning for at lade Bladet gaa ind.

Ærbødigst

Charlotte Ejlersgård.

* * *

Vi har udvalgt Brudstykkerne af Fru E's Artikel ganske loyalt og kan ikke indrømme, at vi har gjort Fruen nogen Uret ved dette Udvalg; men vi skal dog gerne her aftrykke hele det Stykke, hvori Fru E. omtaler Kv. o. Sf. — sammen med to Modindlæg som også har været optaget i „Højskolebladet".

Hvad Fru E's Unøjagtigheder angår, da bliver de jo ikke mindre ved, at Fruen kalder dem „det Par Unøjagtigheder". Det kan ikke bortforklares, at Fru E. har fremstillet vort Blad som værende af svindende Betydning og i økonomisk Tilbagegang; *skønt det modsatte er Tilfældet.*

Og det er efter vor Mening ikke således, en *Kredsformand* bør handle.

Unøjagtighederne er dernæst af så gammel Dato, at Fru E. ikke kan undskylde sig med, at hendes Artikel har ligget længe på „Højskolebladets Kontor". Kv. o. Sf. har siden Jan. 1902 — i over 3 Aar — været 14 Dages Blad (før den Tid: Ugeblad). Fru E. siger, at det fra 14 Dages Blad er blevet til Ugeblad. Hvorledes kan da Fejlen forklares ved, at hendes Art. har ligget på H. Bl.'s Kontor?

Endelig skal vi fastholde en ny og slem Unøjagtighed i Fruens ovenstående Svar. Stemningen på Fællesmødet var den modsatte af, hvad Fru E. påstår. Forslaget om at indskrænke Bladets Virksomhed vakte ikke blot Modstand, men *et énstemmigt Ønske om at udvide den.* Mødet vedtog nemlig *énstemmigt* følgende Resolution:

„Fællesmødet giver Fællesstyrelsen Myndighed til at gøre Kvinden og Samfundet til Medlemsblad fra Januar 1905, hvis det økonomisk kan lade sig gøre".

— — — — 1885 fik „Dansk Kvindesamfund" sit eget Organ „Kvinden og Samfundet". Dette Blad har fristet en ret krank Skæbne. Det har været Smertensbarnet inden for Foreningen, idet den i Stedet for at have Indtægt af Bladet hvert Aar har maattet bringe pekuniære Ofre for at holde det gaaende. Og det skønt der senere er oprettet flere Kvindeblade, der har ført en blomstrende og i pekuniær Henseende lykkelig Tilværelse, saaledes „Husmoderens Blad", redigeret af Fru Sofie Horten, samt Damernes Blad", redigeret af Frøken Valborg Andersen. Særlig „Husmoderens Blad" har en meget stor Udbredelse.

Grunden til „Kvinden og Samfundet"s ublide Kaar maa ingenlunde søges i. at det har været daarligt redigeret. Det havde sidst en saa dygtig Redaktør som Frøken *Kirstine Frederiksen*, en Kvinde, der endog uden for Landets Grænser var bekendt som et meget betydeligt Menneske, og som baade i Skolen og Kvindesagen har nedlagt et Kæmpearbejde. Kirstine Frederiksen redigerede Bladet lige til sin Død i Sommeren 1903. Hun døde under et Besøg hos Slægtninge i Amerika. Her har hun efterladt en tom Plads, som vanskeligt udfyldes.

Aarsagen til, at „Kvinden og Samfundet" har haft saa svært ved at vinde Fremgang, maa vist søges dels i en upraktisk Startning. Det begyndte saa fornemt at liste sig frem ved Vennehjælp i Stedet for at benytte den store Reklame, den andre nye Blade, der vil skaffe sig Udbredelse, nødvendigvis maa benytte. De ledende forstod ikke, at vil man vinde en Formue maa man først ofre en Formue. Desuden har Bladet udelukkende bragt tungt oplysende Stof. Det har manglet den lette Servering og det underholdende Indhold, som de senere Kvindeblade mere har lagt Vægt paa. Størstedelen af det læsende Publikum vil mores og underholdes. Det mere vægtige Stof skal helst narres og listes ind.

Nu efter Frk. Kirstine Frederiksens Død udfolder Bladet atter Anstengelser for at naa frem; men det gør sig ikke Anstrengelser nok. Man er stadig for ængstelig for at vove fuldt og helt.

Fra Fjortensdagsblad er det blevet Ugeblad. Men dets Reklame indskrænker sig stadig til, at et Par Damer bly gaar op paa enkelte københavnske Bladkontorer og beder dem skrive nogle pæne Ord om det. Eller de sender nogle gamle Aargange ud til nogle Provinsredaktioner, I Stedet for at de ødselt burde sprede Bladet ud over hele Landet. Lade hvert eneste Blad Gang paa Gang fortælle, at det er til.

Men maaske er det nu for sent at bringe disse store Ofre, da Bladet en Gang har ladet det belejlige Øjeblik gaa tabt. Et Foretagende, der i en Aarrække har ført en i økonomisk Henseene hensygnende Tilværelse, rejses ikke let. Og, skulde Bladet helt forsvinde, kan Savnet bæres, idet de fleste Dag- og Ugeblade for Øjeblikket med Interesse og Sympati behandler Kvindesagen og gerne optager enhver nogenlunde velskreven Artikel derom. — — — —